Ч. 205. Пятниця 12 (25) вересня 1903. Рік XIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(З Ради державної. — Відручне письмо цісарске до угорского президента міністрів. — З Балкану.)

Вчера відбуло ся перше засіданє палати послів, а президент міністрів др. Кербер пояснив, длячого в червни відрочено раду державну а тепер знов єї скликано. Дня 25 червня с. р. — казав президент міністрів — було правительство змушене відрочити Раду державну, бо палата послів відмовила конституцийного залагодженя провізориї буджетової, котру треба було завести на основі §. 14. Правительство хотіло скликати Раду державну на довшу сесию, залагодити буджет на сей рік і управильнити відносини з Угорщиною, але тимчасом настали поважні події, котрі змусили правительство скликати тепер Раду державну. Грізно представляє ся ситуация внаслідок національних жадань Угорщини, котрі стали небезпечні для єдности армії. Правительство длятого подало ся літом до димісиї і через цілий той час підносило права сеї половини держави, покликуючись на закони і надзвичайні тягари, які ся половина держави мусить двигати для удержаня спільної армії. Корона не приняла димісиї, лиш увзгляднюючи причини, висказала своє довірє і уповажнила правительство до заявленя в парляменті, щоби у всіх справах відносячих ся до армії вплив сеї половини держави був дійстно в повні увзгляднений. Правительство не шукало і не шукає борби і хоче приступити до наради над контингентом рекрутів на основі законів угодових, о скілько они не будуть дотикати зміни характеру і орґанізму цілої армії.

Президент міністрів звернув дальше увагу на то, що служба презенцийна кінчить ся з днем 31 грудня третого року, отже вояків третого року не задержано тепер безправно. Правительство не могло допустити до ослабленя армії і длятого зробило ужиток з права. Тепер вже відповідає та надзвичайна конечність і одностайність спільної армії не можна вже квестіонувати. Вертають нормальні відносини. Длятого поручаю ухвалити предложений нині закон, тим більше, що пороблено всякі приготовленя, щоби безпосередно по ухваленю в сій палаті можна увільнити зі служби вояків з третого року. — Палата послів буде тепер лиш короткий час зібрана, бо радять соймы; але за кілька неділь збере ся знову і буде могла без перешкоди радити дальше.

Міністер кравєвої оборони предложив проєкт закона, котрий зміняє закон о контингенті рекрутів ухвалений попередної сесиї, в тім дусї, що побір рекрутів в більшій скількости, як попередних літ, може лиш тоді наступити, коли й угорский парлямент ухвалить таке саме підвисшенє.

По промові президента міністрів розпочала ся дискусия, в котрій брало участь богато послів, але дискусиї не скінчено і відложено до нині.

Гр. Кін вернувши оногди до Будапешту, привіз з собою також і відручне письмо цісарске, котре відчитав на зборах ліберальної (правительственної) партиї, а котре опісля оголосила й урядова ґазета. Цісар каже в нім, що зі смутком споглядає на відносини, які вже від місяця загрожують функционованю адміністрацийної машини. Коли в 1867 р. межи краями угорскої корони а краями репрезентованими в Раді державній установлено средства спільної оборони, виходячі із санкциї праґматичної, постановив §. 11 арт. XII угоди, що справи відносячі ся до одностайного веденя управи і внутрішної орґанізациї спільної армії мають бути віддані Цісареви. Монарх каже дальше, що як сам пильнував, що обовязаня приняті на основі угоди були точно виконувані, так рішив ся також і на дальше удержати прислугуючі єму права ненарушимими та передати їх такими і своїм наслідникам. Коли угорский парлямент признав ті права, мав на увазі, щоби удержати велико - державне становище монархії, а через то забезпечити силу і безпечність власній вітчині і народови. — Як раз длятого — каже письмо цісарске — не міг я згодити ся на зарядженя, котрі в послідних своїх наслідках ведуть до ослабленя обох половин монархії і котрі могли би

---

2)

Зі сьвіта осуджених.

I.

Малий орел з Ферґани.

(З російского — Л. Мельшіна).

(Дальше).

Вояки вибігли і почали за утікаючими стріляти, Нарбіту на місци закололи баґнетами. Арештанти, котрих спиняли в бігу тяжкі кайдани, не могли скоро утікати; корча, де могли би сховати ся, не було близько; лише трем удало ся пропасти без сліду, прочих шіснайцятьох всїх або постріляно, або позаколювано. Узанбая пострілено в ногу і він упав; але коли жовнір, що єго ранив, прибіг до него, аби єго пробити баґнетом, зірвав ся він і вирвав єму карабін з рук. Оба стали тепер бороти ся. Узанбай укусив при тім жовніра так сильно в руку, що той з криком утік. Тоді надбігли другі вояки і ударами кольб та баґнетів повалили єго на землю. Они гадали, що він убитий. Як Марасґалі оповідав, лежав він тоді більше як двайцять чотири години без памяти; коли другої ночи отямив ся, замітив сейчас, що при трупах убитих стоїть варта і що найлекший зойк може єго зрадити і погубити. І той тяжко ранений, страшною спрагою і шаленим болем мучений шіснацятьлітний хлопець мав на стілько сильної волі, що не видав з себе голосу і не порушив ся, аж доки по других двайцять чотирох годинах не приїхав з міста Верного, аби оглянути убитих. Аж тоді порушив ся Марасґалі і застогнав. І навіть тепер кинули ся озьвірені жовніри на него: були би єго певне убили, колиб не лїкар. Они ж тяжко побили навіть тих арештантів, що тихо сиділи цілий час в арешті і навіть не пробовали утікати. Разом з тими перевезено і Марасґалія до Верного до шпиталю. В часї слабости судив єго воєнний суд; з огляду на те, що він був малолітний і що до злочину наклонив єго отець і брат, продовжено єму єго кару лише о вісїм літ.

Коли Марасґалі виздоровів, пігнали єго дальше. Він ішов тою самою дорогою і коли прийшов на те місце, звідки они перше пробовали утікати і де погиб єго отець і брат, почав так дуже плакати, що навіть жовніри були тронуті. Один підофіцир (той самий, що був тоді при утечи) підійшов до него і сказав:

— Дякуй Богу, Марасґалі, що тут нема ні одного з тодішних жовнірів; они може й тепер убили би тебе. Чого ти тоді утікав?

— Я плакав і не міг говорити — оповідав Марасґалі. — Підофіцир змилував ся надімною і сказав: „Ходи, Марасґалі, побачиш гріб, де лежать твій отець і брат“. Я пійшов. Ах, як я плакав! Я виймив шматку і набрав землі... тої землі, де лежить отець і ношу єї все з собою...

І Марасґалі показав мені маленький мішочок на груди, в котрім була дорога для него земля.

Часто лежав на своїй причи, з руками під головою і співав сумовитим голосом, на лад, як могамедани читають свій коран, жалібну пісню, яку уложив один письменний Сарт, котрого разом з ним вели підчас дороги. На жаль забув я слова тої хорошої, високо поетичної пісні, хоч Марасґалі нераз перекладав мені єї. Але кождий раз, коли я чув ту жалібну нуту, серце мені рвало ся з жалю і туги.

„Ми мусїли нашу вітчину, жінки, матери, діти і братів покинути — говорило ся в тій пісни — мусїли покинути наші хороші поля, де риж і кукуруза ростуть і солодкі сливки достигають! Боже, не покидай же ти нас в далекій чужині, памятай о нас. Страшний той чужий край, куди ми ідемо, де немилосердні вороги будуть нас в кайдани заковувати, до темних вязниць саджати, до тяжких робіт заганяти... Ніхто не прийде до нас, ніхто не змилосердить ся над нами. Великий Боже, не покидайже ти нас в чужині, памятай о нас!...

„В найстрашнійший роковий день розлуки, коли наші жінки і матери будуть плакати по нас як по умерлих, коли будуть своє воло-

наразити одержану по моїх предках спадщину на небезпечність упадку. Я не міг би згодити ся на сповнене тих жадань, котрі не лиш не відповідають інтересам моєї любої Угорщини, але могли би наразити інтереси країв моєї сьвятої корони. З другої сторони я не противний здійсненю таких зарядженъ, що до котрих мої правительства в послідних часі зложили в парляменті заяви. Лиш тверезість і розвага можуть в будучности охоронити від всяких навіщень. Єсть отже моїм королівским обовязком звернути увагу народу, що я також і тепер держу ся точно угоди.

Письмо цісарске кінчить ся відозвою до ґр. Кіна і висказує надію, що єму чей удасть ся залагодити небезпечний для краю і монархії конфлікт.

Письмо цісарске мало поки-що такий наслідок, що ліберальна партия угорска ухвалила на вчерашнім засіданю одноголосно, що в виду зложеної заяви відпадає всяка потреба дальшої наради над цісарским приказом.

Віденьска W. Allg. Ztg. подає замітну але дуже неімовірну звістку з Білграду о справі балканьскій. Після тої ґазети ведуть ся вже від довшого часу переговори межи Сербією а Болгарием в справі спільного поступованя в справі македоньскій. Ще коли король Петро перебував в Нишу, приймив там, як кажуть, потайком шефа кабінетової канцеляриї кн. Фердинанда. Відтак мав секретар короля Петра їздити до Софії.

Новинки.

Львів дня 24-го вересня 1903.

— **Є. Е. п. Намістник** ґр. Андрей Потоцкий виїхав вчера вечером на кілька днів в справах урядових до Відня. П. Намістник поверне імовірно в суботу до Львова.

— **В львівскім університеті** розпочали ся вписи на зимовий шкільний піврік 1903/4 вчера і потревають до дня 8 жовтня с. р.

— **Відкритє памятника короля Володислава Ягайла** в Городку відбуде ся ві второк дня 29 с. м. Проґрама того торжества слідуюча: О годині 10 рано відправить ся в місцевім костелі богослуженє, по котрім відбуде ся похід до памятника. В поході возьмуть участь товариства з прапорами і депутациї. При відслоненю памятника будуть промовляти о. Стан. Громницкий, бучацкий декан і п. Тад. Романович, соймовий посол. По полудни відбуде ся фестин в городецкім парку в користь місцевого „Сокола“.

— **На стипендиї для учеників і учениць учительских семинарий** з фондів краєвого й державного, призначені на 1903/4 рік шкільний, розділила кр. рада шкільна ось-як: Для мужеских семинарий: у Львові, в Кракові і в Тарнові по 25.000 кор.; в Самборі і Тернополи по 26.000 кор.; в Станиславові і Ряшеві по 24.000 кор.; в Сокали 21.000 кор.; в Залїщиках 19.000 кор.; в Коросні 15.000 кор., а в Старім Санчи 2 500 кор. Для женьских семинарий: у Львові і Кракові по 10.600, а в Перемишли 10.800 кор. Загалом розділено 265.000 кор., з того 200.000 корон з краєвого, а 65.000 корон з державного фонду.

— **Вибори до повітової ради в Городенці** розписані: в куриї сільскій на 5-го падолиста, з куриї міст на 9-го, а в куриї більшої посілости на 10 падолиста н. ст. с. р.

— **Конкурси** розписані: На почтових експедиторів при почтах в Вільшаниці к. Золочева (III. кл. 3 ст. з ричалтом на служачого 399 кор.), в Бучковичах (III. кл. 4 ст. з ричалтом 1414 кор.) і в Бахори (III. кл. 5 ст. з ричалтом 252 кор.) Речинець для внесеня подань до 4 го жовтня. — На судових ад'юнктів при судах окр. в Самборі, Сяноцї, Станиславові, Стрию і Тернополи та при судах повітових в Богородчанах, Буківску, Делятині, Косові, Лїську, Вурштині, Мільници, Мостисках, Підволочисках, Раві рускій, Судовій Вишни, Заболотові, Жовкві і дві посади в Ярославі. Речинець для подань до дня 10-го жовтня с. р.

— **Огнї.** Сими днями вибух огонь в Дикові старім, чесанівского повіта, котрий завдяки енерґічному ратункови сторожий пожарних з Дикова нового, Цївкова і Улазова знищив лише 3 загороди селяньскі вартости 12.440 корон. Причина огню незвістна. — В громадї Поточиска, городеньского повіта, знищив сими днями пожар 28 хат і 54 господарских будинків, вартости 37.000 корон. Між погорільцями було лиш 8 обезпечених 5224 корон. — В селї Грушка, товмацкого повіта, в шопі тамошного селянина Михайла Шкровида вибух оногди огонь і перекинувши ся на сусїдні будинки, знищив загалом 19 селяньских загород. Шкода виносить 44.720 кор. — В Заздрости коло Теребовлї погоріло 5 селяньских загород разом з всїми припасами збіжа. Загальна шкода виносить 11.000 корон і була лиш в дуже малій части обезпечена. Причина пожару незвістна. — Дня 15 с. м. знищив гонь в Гаях коло Винник 12 селяньских загород. Шкода 14.500 корон була обезпечена на 11.300 корон. Причиною огню були дїти, що бавили ся сїрниками. — В селї Дахнові, пів милї від Любачева, знищив огонь дня 22 с. м. 3 селяньскі загороди. — В Руданцях коло Яричева згоріло 13 селяньских загород зі шкодою 22.000 кор. — В Золочеві погоріло передвчера ще пять домів, котрі займили ся від тлїючих ще згарищ. — В Лоню, перемишляньского повіта, на фільварку згорів дім служби двірскої зі стодолою, де згоріла й 4-лїтна дитина одної служницї. — На фільварку Будї коло Лагодова (власність емерит. радника прокураториї скарбу дра Гофмокля) згоріли господарскі будинки зі збіжем і пашею; шкода 23.000 кор. була обезпечена. — В Млинисках на фільварку ґр. Лосьової погоріло 4 будинків господарских, вартости 20.000 кор. — В Найдорфі, під Дрогобичем, погоріла дня 6 с. м. по полудни стодола Ів. Шепа. Огонь підложив 6-лїтний син Шепа, що бавив ся сїрниками. — В Вацовичах, дрогобицкого повіта, вибух огонь дня 8 с. м. о годині 3 по полудни в домі Федя Косика і знищив цїлу загороду. Шкода виносить 1400 кор. і була на 1000 кор. обезпечена. Причиною огню була неосторожність. — В Самборі в ночи на 18 с. м. згоріла коршма на передмістю Завидівка і один дім. Шкода 6.800 кор. була обезпечена на 4200 кор. Причина пожару незвістна. — У Вільшаници коло Тисьменицї знищив огонь дня 10 с. м. 12 селяньских загород вартости до 14.000 кор. При огни відзначив ся п. Кальків, комендант тисьменицкої жандармериї, виратувавши з огню двоє дїтий. — В Вовчківцях, станиславівского повіта, знищив огонь в пятницю, дня 18 с.

се рвати, лиця калїчити і тебе на сьвідка своєї недолї взивати — великий Отче! почисли їх і наші сльози, памятай о нас на чужинї“.

II.

Я вже згадував, що Мараскалї, як оповідав, ще з дороги написав лист до матери, котрий она відослала з заміткою, що єго мусів писати обманець і що Нарбїта і Марассіль мусять жити... Прибувши до Альґачі, вислав їй Узанбай другий, вже по росийски писаний лист, в котрім повтаряв сумну вість і просив, аби єму повірили; але як раз по вісьмох місяцях, коли Мараскалї був вже у вязници в Шеляй, одержав він той лист назад з дописком марґеляньского почтового уряду: „Адресат незголошений — лист звертає ся!“ Ті дві обставини: „сумнїв“ матери і єї „незголошенє“ боліли і смутили Узанбая і він питав мене нераз:

— Длячого мати не вірить? Длячого не приходить на почту? „Незголошена“ — що то є, незголошенє? Длячого?

Я сам не міг того зрозуміти і старав ся на дармо на основі уриваних і неточних оповідань Мараскалїя виробити собі поняте о почтових відносинах в ферґаньскій области. Бідолаха не знав о нічім, а я знав лиш одно, що нї один з єго земляків, котрим я писав листи до їх родин, не одержав звідтам відповіди. Вкінци прийшла навіть Уссанови гадка, що мати може умерла.... Тодї предложив я єму зробити ще одну пробу: вислати лист на адресу єго вуйка Пірмата, що мешкав в тім самім селї, де й Уссанова мати, але за своїми орудками частїйше заходив до Марґеляну і мав там богато знакомостий. Аби вповнї впевнити ся о успіху, зголосивсь я сам у директора вязници, розповів єму про сумне положенє Мараскалїя і просив з огляду на незвичайність обставин позволити єму сим разом написати лист по татарски. На моє велике здивованє дав директор сейчас свій дозвіл; єго видко піддобрив мій відзив до єго людяного почуваня. Мараскалї і я ликували. Зараз в недїлю написав мулла Сафарабаєв після наших вказівок татарский лист. Я заосмотрив куверту точною адресою і крім того вложив до середини другу куверту з адресою Мараскалїя. Словом, заряджено всї средства осторожности. Лист надали ми рекомандовано і рецепіс сховали. Тепер треба було терпеливо ждати на відповідь. Майже кождого вечера говорили ми о тім, як Пірмат одержить лист і повідомить о всїм матїр Узанбая, як она буде тїшити ся і як сейчас відповість. Але минав день за днем, місяць за місяцем, а відповіди не було. І Мараскалї попав в чорну задуму.

— Всї померли, всї — говорив заломую чи руки. — Мати умерла, вуйко умер. Ніхто не лишив ся.

Деколи находило на него чувство оґірченя.

— Чому, Николайчик, не хоче мати вірити, не йде на почту? Нащо мене мати породила? Убю матїр, убю!

— Бій ся Бога, як можеш так говорити, Узанбаю!

— Бій ся Бога, бій ся Бога.... На що Бог сотворив примусові роботи?

Я не знав, що маю єму на те питанє відповісти і мовчав. Мараскалї мляснув після свого звичаю засусованo язиком і попав, кинувши ся на причу, в свою „хапу“. Так називав він задуму, в якій часом цїлими днями перебував, коли не могло єго нїчо розірвати, нї займити, коли цїлий час поза роботою, завинений в свій плащ лежав непорушно на причи, тяжко зітхаючи і не відзиваючи ся нї словом. Одного вечера був він незвичайно засумований і коли я єго спитав о причину, відповів:

— Ах, Николайчик, нинї плаче моя мати... Нинї відходив я до каторжних робіт.... Отець.... брат.... Мати кричала, плакала.... Ах!

Відтак сплеснув руками і почав мене обсипувати питанями:

— Скажи, Николайчик, пощо приходить чоловік на сьвіт? Пощо на сьвітї примусові роботи? Длячого мають Росияни таке погане право? В нашім краю права лїпші: убив ти чоловіка, закуси сам землею! Наложи головою! На кіл! Але примусова робота.... мучити ся, плакати!... Ах! наше право лїпше. Я волїв би умерти, Николайчик!

Він глядів на мене очима повними сльоз і я налякав ся, погадавши, що може й справдї смерть була би найлїпшою для Узанбая. Однако я потїшав єго, як умів і старав ся відвести єго гадки від смерти.

Але єго „хапа“ тревала даздно і ставала тим сильнїйшою, чим більше наближало ся лїто, чим більше зеленїли гори і долини. Здоровлє Мараскалїя було цїлком підкопане: він кашляв цїле лїто, плював часом кровію і жалував ся на біль в боцї.

— Слухай, Мараскалї — говорили часом навіть надворцї до него — ти повинен зголосити ся до фельчера: Інакше пропадеш, ти дурний хлопче!

— Не хочу — відповідав з сумним усьміхом — мене би висьміяли, не хочу!

Часто мусів я сам просити фельчера, аби єго против єго волї на кілька днів увільнив від роботи. Тодї лежав він завинений в арештантску китлю цїлими днями денебудь на подвірю і думав свої сумні думи. Але під конець лїта здоровлє єго поправило ся — веселий і проворний, був він знов душею келії і цїлої вязницї. Забавляв ся з арештантами, шалїв, жартував і працював знов аж до утоми. Також вернула єму надія, що дістане з дому лист.

— Заспівай нам що, Уссанка — просили арештанти, жаргуючи і він виспівував всїлякі

м. 38 селяньских загород. В огни погибли три женщини. Причина огню незвістна. — Дня 9 с. м. в наслідок неосторожности з паровою молотільнею, погоріла в Окопах, маєтности гр. Семеньского-Левицкого стодола з цілим припасом збіжа. Властитель стратив в наслідок пожару 18.000 корон, а посесор 25.000 кор. Ті 25.000 кор. були обезпечені. — В Попівцях, заліщицкого повіта знищив огонь сими днями шопу зі збіжем, вартости 6171 кор. Шкода була обезпечена на 3.900 кор. — В Сопошині, жовківского пов., погоріло сими днями до 60 будинків повних збіжа. Шкода виносить до 20.000 кор. і лише в малій части була обезпечена. Огонь був імовірно підложений.

— **Пригода на польованю.** З Будапешту доносять: Провідника опозицийного угорского сторонництва народного, посла Стефана Раковского, стрітила на польованю нещастна пригода. Один з мисливих вистрілив так необачно, що цілий набій влучив Раковского і розторощив єму руку. Лікарі мусїли раненому руку відоймити.

— **Отворенє „Народної лічниці“** відбуло ся передвчера дня 22 с. м. після уложеної програми дуже торжественно. О 8-мій годині рано в храмі сьв. Юра відправив на інтенцию поводженя інституциї крил. о. Чапельский службу Божу, на котрій була Рада Товариства і много членів. Відтак Рада Товариства удала ся in corpore до Ексц. Впреосв. Митрополита представитись, просити о покровительство над Товариством і просити, щоби зволив посьвятити льокаль Товариства. Впреосьвященний приняв Раду Товариства дуже щиро, приняв покровительство і обіцяв, як до тепер, так і на будуче опікуватись Товариством. Відтак полагоджено формальности правні при інтервенциї адвоката і члена Ради д-ра Стефана Федака, на яких основах Впреосьв. Митрополит відступає безплатно реальність при ул. Скарги ч. 4 на ужиток Товариства. Сей документ підписали Митрополит з одної сторони а з другої в імени Ради голова радник Глиджук, секретар о. Рудович і директор др. Озаркевич. По полудни о 5 годині відбуло ся торжество посьвяченя льокалю, на котре явило ся много членів Товариства, між иншими посли др. Олесницкий і Барвіньский, архитекти проф. Левиньский, котрий вибудував льокаль лічниці, і много найвизначнїйших львівских Русинів. Із запрошених гостий явили ся п. президент міста др. Малаховский, оба віцепрезиденти, Міхальский і Цюхціньский, і члени Ради міскої Павлишак і Макович, голова Товариства лікарского проф. унів. др. Лукасевич, президент палати лїкарскої др. Фестенбурґ, президент краєвої Ради здоровля др. Опольский, оба санітарні інспектори ц. к. намістництва д-ри Ляхович і Бережницкий, представителі поліклініки загальної др. Скалковский і доцент др. Баронч. Крім того явило ся велике число публики і цікавих, так, що около льокалю тиснула ся товпа народу. Акту посьвяченя довершив Впреосьв. Митрополит в асистенциї митратів оо. Білецкого й Туркевича і цілої капітули. По скінченім церковнім акті промовив до Впреосьв. голова Ради, радник Виділу краєвого п. Глиджук, дякуючи єму ще раз в імени Ради за жертви, які приніс для Товариства; нагадав з історії Руси, що в давнину при епископских осїдках були все шпиталї й лїчниці, і при сьв. Юрі була така лїчниця, та що нинїшний Митрополит відновив традицию предків своїх, очивидно в иншій формі, відповідно до вимогів теперішної культури. Дальше звернув ся голова Ради до директора дра Озаркевича і передав єму провід над інституциєю. На промову голови Ради відповів Впреосьв., поручаючи теплими словами Раді товариства і директорови опіку над товариством, а відтак директор др. Озаркевич запевняв, що відчуває цілий тягар обовязку, який бере на себе, однак надіє ся, що при співділаню товаришів праці вдоволить бажаням і відповість тим надіям, з якими Покровитель і Рада тов. віддають єму провід інституциї. В імени міста повитав нову гуманітарну институцию в місті п. президент міста др. Малаховский, зазначив, що місто і убоге населенє, котре певно громадно буде користати з сеї институциї, суть вдячні ініціяторам за введенє в житє сеї нової лїчниці, і закінчив словами „Щасть Боже!“

По скінченім торжестві відбув ся в гостинній палатї Ексц. Митрополита ґалевий обід, в котрім взяло участь 60 осіб, участників акту посьвяченя. При гарно устроєних столах засїли всї вище згадані представителї і найвизначнїйші Русини, члени товариств. В часї обіду внесено ряд тоастів. Достойний господар підніс тоаст на поводженє і розвиток Народної Лїчниці, висказавши надію, що при знаній енерґії і добрій волї директора тої інституциї, буде она гарно розвивати ся. Голова товариства радник п. Глиджук вніс тоаст на честь Впреосьв. Митрополита. Член Ради др. Коцюба підніс здоровлє Президиї міста, на що п. президент міста промовив на тему згоди обох народностий і закінчив свою бесїду кількома рускими словами. Вкінци подякував др. Озаркевич товаришам-лїкарям, представителям лїкарских институций у Львові, що явили ся привитати новоповстаючу інституцию, і вніс здоровлє тих лїкарів. Президент палати лїкарскої др. Фестенбурґ відповів, що лїкарі все відзначували ся між иншим тим, що дають радо поміч убогим безкористно, і вніс тоаст в честь директора лїчниці др. Озаркевича. На тім торжество закінчило ся.

ТЕЛЕГРАМИ.

Будапешт 24 вересня. Партия Кошута ухвалила одноголосно домагати ся на нинїшнім засїданю адреси до Корони в справі звістного приказу до армії.

Бїлград 24 вересня. Розпочала ся розправа против офіцирів арештованих в Нишу. Предсїдателем трибуналу єсть ґен. Лазаревич; він і члени трибуналу не брали участи в заговорі против короля Александра.

Бїлград 24 вересня. Рада кабінетова під проводом короля ухвалила скликати скупштину на 28 с. м. а відтак правительство подало ся до димісиї, котру король приняв.

Софія 24 вересня. Комісар турецкий повідомив устно правительство, що Туреччина хотїла би порозуміти ся з Болгариєю в справі успокоєня Македониї. Болгарске правительство відповіло, що готове порозумівати ся аж тоді, коли одержить предложенє на письмі.

Курс львівский.

Дня 23-ого вересня 1903.	платять	жадають
I. Акциї за штуку.	К. с.	К. с.
Банку гіпот. гал. по 200 зр. . . .	530 —	540 —
Банку гал. для торгов. по 200 зр.	—·—	260·—
Зелїз. Львів-Чернів.-Яси	570 —	580 —
Акциї фабр. Липиньского в Сяноку.	—·—	350·—
II. Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. 4% корон	97·80	—·—
Банку гіпот. 5% преміов.	111·25	—·—
Банку гіпот. $4^1/_2$%	100·80	101·50
$4^1/_2$% листи застав. Банку краєв.	101·70	102·40
4% листи застав. Банку краєв. .	98·50	99·20
Листи застав. Тов. кред. 4% . . .	98·70	—·—
„ „ 4% льос. в $41^1/_2$ літ.	98·70	—·—
„ „ 4% льос. в 56 літ.	98·30	99·—
III. Облїґи за 100 зр.		
Пропінацийні гал.	99·60	100·30
Облїґи ком. Банку кр. 5% II ем.	101·70	—·—
„ „ „ „ $4^1/_2$ %	101·75	—·—
Зелїз. льокаль. „ 4% по 200 кор.	98·50	99·20
Позичка краєв. з 1873 по 6%	—·—	—·—
„ „ 4% по 200 кор.	99·30	100·—
„ „ м. Львова 4% по 200К.	96·50	—·—
IV. Льоси.		
Міста Кракова	77·—	84·—
Австр. черв. хреста (Курс віденьский)	53 —	53·80
Угорск. черв. хреста (Курс віденьский)	25·75	26.75
Іт. черв. хрес. 25 фр. (Курс віденьский)	—·—	—·—
Архік. Рудольфа 20К. (Курс віденьский)	68·—	72·—
Базилїка 10 К (Курс віденьский)	18·60	19·60
Joszif 4 К. (Курс віденьский)	8·25	9.50
Сербскі табакові 10фр. (Курс віденьский)	9·50	11.—
V. Монети.		
Дукат цїсарский	11·24	11·40
Рубель паперовий	2·52	2·54
100 марок нїмецких	117·10	117·80
Доляр америк.	4·80	5·—

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

російські співанки, перекручуючи в найсьмішнїйший спосіб слова, а арештанти сьміяли ся, плескали в долонї і підспівували. Але коли Мараcґалї побачив де близько мене, або котрого з дозорців, що також любили єго співам і танцям приглядати ся, ставав нараз страшенно заклопотаний, уривав пісню і серед загального сьміху утїкав до своєї келїї.

Він був вічно в руху: тут бачено єго на коридори, як з якимсь арештантом жартував, або співав, там вже в найблизшій хвили сидів за книжкою і читав, або з моїх старих вовняних панчіх плїв татарский фез; а за кілька хвиль стояв вже на подвірю і з найбільшою увагою приглядав ся, як ластівки будують свої гнїзда. Нараз доглянув голуба, що сидів на сходах вязниці і не бачив єго. В одній хвили немов би змінив ся: витягнувши голову і одну руку наперед, заложив другу на плечі і як кіт закрав ся тихо і осторожно аж до своєї жертви. Єго лице прибрало хижий вид, очи горіли як у молодого зьвіря, в котрім обудило ся природне чувство кровожадности і сердечний та ніжний Мараcґалї, котрого я знав і так дуже любив, перемінив ся цілковито в дикого, кровожадного, небезпечного сина степу. Ще хвилька — і нїчого непричуваюча голубка тріпоче ся і бє ся в єго спритній руці. Арештанти, що лїниво ходять по подвірю, прибігають на крик всї до него і витають з радостию і сьміхом проворність Уссанки. Я підходжу також близше; невдоволений з лютої забавки, яку устроїв собі мій ученик, маю велику охоту поганьбити єго. Але моя проповідь показує ся злишною; Мараcґалї знов немов перемінив ся: так ніжно тулить налякану пташку до своєї груди, так пестить і осторожно гладить її пера, а єго лице сияє такою безмежною добротою, що мої насуплені брови самі від себе вигладжують ся. Заки я всїв промовити до него, підніс він голуба до гори і отворив руку: наляканий бранець кілька хвиль немов би надумав ся, відтак полетів як стріла в гору і почав весело у воздусї лїтати, кружляючи над вязницею, супроводжений радістним криком арештантів і сияючим поглядом Мараcґалї.

Тимчасом глядів я з тайним непокоєм на мниме поліпшенє здоровля Узанбая. Я побоював ся, що оно не довго потреває. І справді, внаслїдок неосторожности при роботі, чому я не міг перешкодити, перестудив ся Мараcґалї і занедужав на запаленє легких. То було в жовтни, коли настала понура північна осінь, з своїми снїгами і дощами, наглими морозами і вічними змінами воздуха. Фельчер, поганий пяниця, не хотів єго приймити до шпиталю і виявив своє невдоволенє з того, що я так дуже займаю ся тим „бісурманином.“ Але я погрозив єму, що удаю ся з жалобою до директора вязниці, а що він вірив пересадженим вістям про мій вплив на директора, то виповнив сейчас всї мої бажаня. Що Мараcґалї взагалі перебув щасливо недугу, то завдячував головно свому з природи сильному здоровлю, а не штуці пяного фельчера. Я з моєї сторони робив для него всьо, що міг і ділив з ним всьо, що сам мав, а цілий вільний час проводив коло єго ліжка. Він не міг богато говорити, але глядів на мене своїми теплими, вдячними очима і приязно усьміхав ся до мене.

— Я не умру, Николайчик, правда, що ні? Я впевнив єго, що нї і навіть здобув ся на усьмішку, хоч я цілком не був певний, що єму вже не грозить небезпечність. Мараcґалї стиснув з вдячностию мою руку.

Він перебув тяжку недугу. Пізнійше часто менї оповідав, як дуже бояв ся він смерти і як горячо бажав остати при житю.

(Дальше буде).

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).